

АНАЛІЗ ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА

Дяченко Ю.О., гр. Б-27м

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. Т.А. Наумова
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Для успішного господарювання на ринкових засадах суттєво важливим є можливість оцінки ймовірності банкрутства підприємства.

Найпростішою є двофакторна модель оцінки ймовірності банкрутства підприємства (організації). Вона передбачає обчислення спеціального коефіцієнта Z і має такий формалізований вигляд:

$$Z = -0,3877 - 1,0736k + 0,579q,$$

де k – коефіцієнт загальної ліквідності; q – частка позикових коштів у загальній величині пасиву балансу.

За двофакторною моделлю ймовірність банкрутства будь-якого суб'єкта господарювання є дуже малою за будь-якого від'ємного значення коефіцієнта Z і великою – за $Z > 1$.

Більш обґрунтованою та більш поширеною є п'ятифакторна модель Альтмана. Індекс Альтмана « Z » розраховується за формулою:

$$Z = 3,3K_1 + 0,99K_2 + 0,6K_3 + 1,4K_4 + 1,2K_5,$$

де 3,3; 0,99; 0,6; 1,4 і 1,2 – коефіцієнти регресії, що характеризують міру впливу на індекс « Z »; K_1 – характеризує прибутковість основного та оборотного капіталу; K_2 – відображає дохідність суб'єкта господарювання; K_3 – визначає структуру капіталу фірми; обчислюється як відношення власного капіталу (за ринковою вартістю) до позикового капіталу (суми коротко- і довгострокових пасивів); K_4 – відображає рівень чистої прибутковості виробництва (діяльності); розраховується діленням обсягу реінвестованого прибутку на загальну вартість активів фірми; K_5 – характеризує структуру капіталу та визначається як відношення власного оборотного капіталу до загальної вартості активів суб'єкта господарювання.

Запропоновані Е. Альтманом методичні принципи визначення ймовірності банкрутства можна використовувати у вітчизняній практиці господарювання за такої умови: коефіцієнти регресії та критичні значення індексу « Z » треба обов'язково розраховувати для конкретних галузей (сфер діяльності) з використанням оптимальних критеріїв, які відображали б специфічні умови господарювання вітчизняних підприємств (організацій).

РЕЗЕРВ СУМНІВНИХ БОРГІВ: ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ У ЗВІТНОСТІ

Свляш Т.О., асп.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. О.В. Топоркова
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Відображення в підсумку балансу поточної дебіторської заборгованості здебільшого пов'язується лише з принципом обачності (попередження завищення активів), відповідно до якого передбачається включення дебіторської заборгованості по чистій вартості реалізації, з визначенням величини резерву сумнівних боргів.

Проте, дотримуємося думки, що створення резерву сумнівних боргів здійснюється не лише задля дотримання принципу обачності, а й принципу безперервності діяльності підприємства. Вищезазначене пояснюється тим фактом, що у випадку виникнення збитків у майбутньому (безнадійної дебіторської заборгованості), підприємству необхідно створювати додаткові резерви для забезпечення процесу безперебійної та постійної діяльності.

Резерв сумнівних боргів формується на підставі інвентаризації дебіторської заборгованості і має на меті забезпечення нормального функціонування підприємства, навіть за умови, коли частина боржників не розрахується за своїми зобов'язаннями.

Пропонуємо при формуванні резерву сумнівних боргів зважати на той факт, яку питому вагу займає поточна дебіторська заборгованість у загальному обсязі реалізації. На наш погляд, у разі незначного місця, резерв сумнівних боргів створювати не потрібно, так як це є достатньо трудомісткою роботою для облікового персоналу. Дотримуємося думки, що даний розподіл необхідно здійснювати на межі 10%, наприклад, якщо поточна дебіторська заборгованість займає 9,99% у обсязі реалізації – нарахування резерву сумнівних боргів не здійснюється, а у випадку досягнення нею рівня у 10% і більше – проводиться розрахунок резерву сумнівних боргів. Виходячи з зазначеного, послідовність нарахування резерву сумнівних боргів, повинна бути зазначена у Положенні про облікову політику підприємства та мати наступний вигляд:

- 1) визначення доцільності нарахування резерву сумнівних боргів застосовуючи запропоновану межу в 10%;
- 2) зазначення обраного методу для розрахунку резерву сумнівних боргів у випадку доцільності його нарахування.